

Savstarpējā atbilstība

Publicēts: 18.07.2022.

Savstarpējā atbilstības (SA) prasības un nosacījumi ir jāievēro visiem atbalsta pretendentiem, kas piesakās maksājumiem.

Savstarpējās atbilstības (SA) mērķis ir veicināt lauksaimniekus ievērot noteiktu prasību izpildi lauksaimniecībā, sabiedrības interesēs attiecībā uz vides aizsardzību, augu un dzīvnieku veselību, drošu pārtiku un mājlopu labturību, kā arī labu lauksaimniecības un vides stāvokli. SA šobrīd nodrošina saikni starp atbalsta saņēmšanu un atbilstību normatīvajos aktos noteiktiem nosacījumiem. Pēc būtības – savstarpējā atbilstība ir dažādu normatīvo aktu prasību kopums, kas lauksaimniekam jāievēro, lai netiktu [samazināti atbalsta maksājumi](#).

Savstarpējo atbilstību veido:

- obligātās apsaimniekošanas prasības, kas paredzētas ES tiesību aktos;
- laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumi (LLVN), kas noteikti nacionālajos normatīvajos aktos.

Savstarpējā atbilstība ietver šādās jomas:

- vide, klimata pārmaiņas un labi zemes lauksaimniecības apstākļi;
- sabiedrības, dzīvnieku un augu veselība;
- dzīvnieku labturība.

Pretendējot uz LAP maksājumiem (BDUZ, VSMD, RLZP, SVIN, BLA), visā saimniecībā jāievēro arī minimālās organiskā mēslojuma un augu aizsardzības līdzekļu lietošanas prasības un citas obligātās prasības, kas noteiktas nacionālajos normatīvajos aktos.

Visās saimniecībās jāievēro, ka:

- nedrīkst izkliedēt mēslošanas līdzekļus (t.sk. kūtsmēslus, minerālmēslus un fermentācijas atliekas) uz sasalušas, pārmitras vai ar sniegu klātas augsnes;
- pakaišu kūtsmēslus un fermentācijas atliekas (izņemot separētu fermentācijas atlieku šķidro frakciju) pēc izkliedēšanas iestrādā augsnē 24 h laikā, bet šķidros kūtsmēslus, vircu un separētu fermentācijas atlieku šķidro frakciju – 12 h laikā. Šķidros kūtsmēslus, vircu un fermentācijas atliekas (izņemot separētu fermentācijas atlieku cieto frakciju) nav jāiestrādā augsnē, ja tos lieto kā papildmēslojumu;
- rudenī šķidros kūtsmēslus, vircu un fermentācijas atliekas (izņemot separētu fermentācijas atlieku cieto frakciju) pamatmēslojumā lieto tikai kopā ar augu pēcplaujas atliekām (rugājiem, sasmalcinātiem salmiem, zālāju sakņu masu), iestrādājot tās augsnē ar lobīšanu, aršanu vai citu līdzvērtīgu metodi.

Visās saimniecībās, kas atrodas īpaši jutīgajās teritorijās³⁾, jāievēro, ka:

- nedrīkst izkliedēt nekāda veida kūtsmēslus un fermentācijas atliekas (digestātu) no 20.10. līdz 15.03., bet zālājiem no 05.11. līdz 15.03.;
- nedrīkst izsēt slāpekli saturošus minerālmēslus no 15.09. līdz 15.03., bet ziemājiem no 15.10. līdz 15.03.;
- nedrīkst pārsniegt maksimāli pieļaujamās slāpekļa normas kultūraugiem;
- rudens un ziemas periodā vismaz 50% no saimniecības LIZ jābūt aizņemtai ar zaļajām platībām, piemēram, ar daudzgadīgajiem

zālājiem, ziemājiem, rugaini (šī prasība neattiecas uz saimniecībām, kurās vismaz 50% no saimniecības sējumu vai stādījumu platības audzē kartupeļus, augļu kokus, ogulājus un dārzenus.).

Visās saimniecībās, kas atrodas īpaši jutīgajās teritorijās un kas apsaimnieko vismaz 20 ha LIZ, vai kas vismaz 3 ha platībā audzē dārzenus, kartupeļus, augļu kokus vai ogulājus, OBLIGĀTI:

jādokumentē lauku vēsturi par katru lauku un to jāglabā vismaz 3 gadus;

ja lieto mēslošanas līdzekļus:

katru gadu jāsagatavo katra lauka kultūraugu mēslošanas plāns līdz kultūraugu sējai vai stādīšanai (ilggadīgiem sējumiem un stādījumiem līdz veģetācijas sākumam);

sagatavojot kultūraugu mēslošanas plānu, jāizmanto augšņu agroķīmiskās izpētes (kartēšanas) dati vai agroķīmisko pakalpojumu sniedzēju dati vai jāņem augšņu paraugi no saimniecībā apsaimniekotās LIZ. Augsnes agroķīmiskās analīzes jāveic akreditētā laboratorijā. Izmantotie augšņu agroķīmiskās izpētes (kartēšanas) dati un augšņu analīžu rezultāti nedrīkst būt vecāki par 5 gadiem;

katru gadu līdz 30.11. elektroniski (izmantojot EPS) jāiesniedz VAAD kultūraugu mēslošanas plāna kopsavilkumu par kārtējo gadu;

jāuzskaita un jādokumentē visi saimniecībā iegādātie minerālmēsli, norādot to nosaukumu, pamatsastāvu un daudzumu (jāsaglabā kases čeki, pavadzīmes – rēķini u.c. dokumenti).

Minimālās organiskā mēslojuma un augu aizsardzības līdzekļu lietošanas prasības un citas obligātās prasības

Prasības	KKI
Par virszemes ūdensobjektiem 10 m platā aizsargjoslā aizliegts mazgāt mehāniskos transportlīdzekļus un lauksaimniecības tehniku, kā arī ierīkot meliorācijas būves, nesaskaņojot ar reģionālo vides pārvaldi.	LAD
Krasta kāpu aizsargjoslā un pludmalē aizliegts izvietot un ierīkot minerālmēsli, augu aizsardzības līdzekļus, degvielas, eļļošanas materiālu, bīstamo ķīmisko vielu vai ķīmisko produktu, kokmateriālu, kā arī bīstamās ķīmiskās vielas vai ķīmiskos produktus saturošu materiālu glabātavas un degvielas uzpildes stacijas (izņemot būves atbilstoši teritoriju plānojumiem ostas teritorijā), kā arī būves lopbarības glabāšanai (izņemot siena šķūņus bez vienlaidu pamatiem).	
Stingra režīma aizsargjoslā ap ūdens ņemšanas vietām aizliegta jebkura saimnieciskā darbība, ja vien tā nav saistīta ar ūdens ieguvu konkrētā ūdensapgādes urbumā vai ūdensgūtnē attiecīgo ūdens ieguves un apgādes objektu uzturēšanai un apsaimniekošanai.	
Lauksaimniecības produktu ražotājiem un pārstrādātājiem piesārņojošo darbību veikšanai ir jāsaņem A vai B kategorijas atļauja vai C kategorijas apliecinājums. A un B kategorijas atļauju saņēmēji strādā saskaņā ar atļaujas nosacījumiem, bet C kategorijas apliecinājuma saņēmēji – saskaņā ar attiecīgo normatīvo aktu prasībām.	VVD

Savstarpējās atbilstības nosacījumi un prasības 2022.gadā

Joma	Kods*	SA prasības un nosacījumi	KKI
------	-------	---------------------------	-----

Joma	Kods*	SA prasības un nosaījumi	KKI
1.Vide, klimata pārmaiņas, labi zemes lauksaimniecības apstākļi	LLN02	LIZ kopj atbalsta pretendenta atbildībā esošo meliorācijas sistēmu, nodrošinot tās darbību, saglabāšanu un zemes mitruma režīma regulēšanu: ūdensnoteku un novadgrāvju gultnēs vismaz 1 m platumā novāc kokus un krūmus, to atvases nopļauj vismaz vienu reizi 2 gados, izvāc grunts ieskalojumus, sadzīves atkritumus, kritušus kokus, piesērējumus un bebru aizsprostojumus, kas traucē ūdens plūsmu gultnē; drenu sistēmā drenu akas nosedz ar vāku, iztīra drenu akas piesērējumu, kā arī drenu kolektoru iztekas no sanesumiem un novāc kokaugi ap drenu kolektoru iztekām vismaz 5 m attālumā uz katru pusi no iztekas.	LAD
	LLN03	Rugaini vai sauso zāli nededzina uz lauka.	
	LLN05	LIZ daļu, kuras nogāzes garums ir vismaz 20 m un slīpums ir lielāks par 10 grādiem, no 01.10.2022. līdz 31.03.2023. nodrošina vismaz ar minimālu kultūraugu veģetāciju vai saglabā rugaini.	
	LLN06	Saglabā un nepieļauj dabas pieminekļu – dižakmeņu, aizsargājamo koku un aleju – iznīcināšanu vai bojāšanu, ja tie ir aizsargājami saskaņā ar normatīvajiem aktiem par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību un izmantošanu.	
	LLN07	Atbalsta pretendents ir saņēmis ūdens resursu lietošanas atļauju saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ūdens resursu lietošanas atļauju, ja, veicot lauksaimnieciskas darbības, apūdeņošanā izmanto vairāk nekā 10 m ³ virszemes vai pazemes ūdeņu diennaktī.	
	LLN09	Nelieto mēslošanas līdzekļus 10 m platā joslā gar ūdensobjektu, kas noteikts saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ūdens saimniecisko iecirkņu klasifikatoru un ūdenstilpņu klasifikatoru.	
	LLN13	Tieši vai netieši neievada pazemes ūdeņos piesārņojošās vielas, kas minētas normatīvajos aktos par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī, un šīs vielas saturošus produktus, tostarp degvielu, eļļu un smērvielas, notekūdeņus, mēslošanas līdzekļus, augu aizsardzības līdzekļus, mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļus un biocīdus. Minētās vielas un tās saturošie produkti ir lietojami vai uzglabājami veidā, kas nepieļauj šo vielu netiešu noplūdi pazemes ūdeņos. To tvirtnēm, konteineriem un iepakojumam ir jābūt cieši noslēgtiem, bez sūces vai mehāniskiem bojājumiem, un tos uzglabā tā, lai nepieļautu šo vielu nonākšanu zemē un izsūkšanos cauri augsnei vai nogulumiežiem.	
	LLN14	LIZ esošos invazīvos latvāņu ģints augu sugas augus nopļauj līdz brīdim, kad tiem veidojas ziedkopas.	
	LLN15	No 15.03. līdz 31.07. necērt un negriež dzīvžogus un kokus, izņemot ilggadīgos stādījumus, platībā, kas atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, un no 01.04 līdz 30.06. – pārējās teritorijās.	

Joma	Kods*	SA prasības un nosauījumi	KKI
	VPN6	Pasākumi attiecībā uz kūtsmēsļu apsaimniekošanu un mēslojumu lietošanas aizliegums gar virszemes ūdensobjektiem (prasības attiecas uz īpaši jutīgajām teritorijām).	LAD
	VPN9	Pasākumi attiecībā uz mēslošanas līdzekļu lietošanu un uzskaiti (prasības attiecas īpaši jutīgajām teritorijām).	VAAD
	VPN1	Pasākumi, lai saglabātu, uzturētu vai atjaunotu atsevišķu putnu sugu dzīvotņu daudzveidību un teritoriju un piesārņojuma vai kaitējuma novēršana dzīvotnēm un savvaļas putnu dzīvei.	LAD, VMD
	VPN8	Dabisko biotopu un savvaļas dzīvnieku un augu aizsardzība un pasākumi attiecībā uz aizsargājamām augu sugām	LAD
2.Sabiedrības, dzīvnieku un augu veselība	SVN1	Cūku identifikācija un reģistrācija	PVD
	SVN4	Liellopu identifikācija un reģistrācija	
	SVN6	Aitu un kazu identifikācija un reģistrācija	
	SVN13	Ierobežojumi hormonālas, tireostatiskas iedarbības vielu un betaagonistu lietošanā	VAAD
	SVN8	Augu aizsardzības līdzekļi	
	SVN9	Pārtikas nekaitīgums	
SVN14	Ierobežojumi lauksaimniecības dzīvnieku barošanā; Transmisīvās sūkļveida encefalopātijas kontroles un apkarošanas pasākumi	PVD	
3.Dzīvnieku labturība	DLN2	Teļu labturība	PVD
	DLN3	Cūku labturība	
	DLN1	Vispārīgās lauksaimniecības dzīvnieku labturības prasības: sugai atbilstoša barošana, gan dabīgs, gan mākslīgs apgaismojums, fiziskā aktivitāte, aizsardzība no nelabvēlīgiem laika apstākļiem un plēsējiem, veselības un dzīvības draudu nepieļaušana u.c.	

* laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumi (LLN); obligātās apsaimniekošanas prasības (VPN, SVN, DLN). Saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1306/2013 (17.12.2013.) tiek izmantoti šādi apzīmējumi: LLVA (LLN) un SMR (VPN, SVN, DLN).

*) *Īpaši jutīgās teritoriju robežas ir Dobeles, Jelgavas, Bauskas, Mārupes, Olaines, Ķekavas, Salaspils, Ropažu, Ādažu, Saulkrastu un Siguldas novada pašvaldības administratīvās teritorijas robežas, izņemot Bauskas novada Valles un Kurmenes pagasta, Siguldas novada Lēdurgas pagasta, kā arī Jelgavas. Rīgas un Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības administratīvās teritorijas robežas.*

<https://www.lad.gov.lv/lv/savstarpeja-atbilstiba>